

обоснована новая методика обучения будущих работников милиции эффективной деятельности в условиях столкновения с противником, вооруженным холодным оружием. Особенностью методики является то, что формирование специальных двигательных умений и навыков курсантов происходит на базе усвоения знаний ситуационных моделей двигательного и мотивационного поведения противника, на основе которых правоохранители смогут строить свои действия в соответствии со степенью угрозы. Методикой предусмотрено акцентированное развитие физических и психологических качеств, которые дают преимущество в условиях вооруженного столкновения.

Ключевые слова: вооруженный преступник; работник милиции; холодное оружие.

Yuriy Sergienko, Valentin Bondarenko, Stefan Reschko. Pedagogical Features of Training for Law Enforcement Activities in Terms of Collision with an Armed Enemy. By analysis of the literature, features and shortcomings of the current system established training future police officers were revealed. On the basis of researches was theoretically grounded latest techniques of training for the police in terms of efficient collision with the enemy, armed with knives. The feature of this method is that the formation of specific motor abilities and skills of students is based on situational learning models of motor and motivational behavior of the enemy against which police will be able to build their own actions according to the degree of threat. Methodology provides accentuated development of physical and psychological qualities that are preferred in armed clashes.

Key words: armed offender; police officer; edged weapons.

УДК: 796.011.1-057.875:004.738.5+378.172

Сергій Футорний

Про використання мережевих електронних портфоліо для мотивації студентської молоді до ведення здорового способу життя

Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Тенденції розвитку сучасного суспільства вказують на те, що, на жаль, на сьогодні, студенти є категорію населення з підвищеними факторами ризику. Серед них спочатку потрібно відзначити нервові й розумові перенапруження, постійні порушення режиму харчування, праці та відпочинку [7; 9].

Спосіб життя представників студентської молоді часто характеризується відсутністю турботи про власне здоров'я, усвідомленням значущості самого поняття «здоров'я», цільовою необхідністю його зміцнення та збереження. Це проявляється в непорядкованості, хаотичності цього процесу, що виражається в систематичному недосипанні, недостатньому перебуванні на свіжому повітрі, відсутності загартувальних процедур, виконанні самостійної навчальної роботи в час, призначений для відпочинку та сну, наявності шкідливих звичок і, головне, – недостатньому рівні рухової активності [7; 10].

Постановка проблеми здоров'я студентської молоді в число пріоритетних завдань суспільного розвитку особистості обумовлює актуальність теоретичної розробки та практичної реалізації цього питання, визначаючи необхідність розгортання відповідних наукових досліджень щодо застосування абсолютно нових методичних й організаційних підходів до освітньо-виховного процесу вищої освіти, спрямованих на збереження здоров'я студентів і формування в них здорового способу життя, до числа яких слід віднести передусім використання сучасних інформаційних технологій [7; 8].

Зв'язок із науковими програмами, планами, темами. Робота виконана згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. 3.7 «Удосконалення біомеханічних технологій у фізичному вихованні та реабілітації з урахуванням індивідуальних особливостей моторики людини», номер державної реєстрації – 0111U001734.

Аналіз досліджень цієї проблеми дає підставу стверджувати, що сформована система освіти не сприяє формуванню здорового способу життя сучасної студентської молоді, тому знання про здоровий спосіб життя не стали їхніми переконаннями [5; 6; 8].

Сучасні дослідники, які вивчають особливості життєдіяльності студентів, прийшли до висновку, що більшість слухачів вищої школи не займаються формуванням свого здоров'я, оскільки це вимагає вольових зусиль, їхня увага спрямована здебільшого на попередження порушень здоров'я й реабілітації втраченого. Це – результат низької активності особистості студентів, їхньої поведінкової пасивності та валеологічної безграмотності [1, 6].

На сьогодні в спеціальній науковій літературі широко обговорюють питання оптимізації освітнього процесу з використанням інформаційних комп'ютерних технологій, формування й розвитку інформаційної культури особистості. Уключення інформаційних технологій у навчальний процес у ВНЗ дає змогу якісно забезпечувати студентів інформацією, формує основні ключові компетенції учнів, інтегрує базову та додаткову освіти, підвищує мотивації студентів не тільки до навчання, а й до можливості пошуку відповідей на питання буденного характеру. У результаті самоосвітньої діяльності серед студентів відбувається процес набуття, структурування й закріплення знань, що формує в них уміння розмірковувати над поставленими професійними завданнями для пошуку їх оптимальних розв'язків [2; 5].

При використанні інформаційних технологій в освітньому процесі ВНЗ зростає обсяг і розширюються організаційні форми самостійної роботи студентів. Усе це сприяє утворенню загальної інформаційної культури учнів, надає роботі новою вигляду, уможлиблює не тільки закріплення отриманих знань та навичок, а й управління самостійною роботою студентів, формуючи основи подальшої самоосвіти та професійного зростання майбутнього фахівця [1; 3].

Результати сучасних досліджень свідчать про те, що одними з найбільш ефективних технологій, які сприяють модернізації сучасної педагогічної освіти, є метод проектів і технологія веб-портфоліо [2; 4; 5].

Проте слід зазначити, що питання організації проектної діяльності, спрямованої на створення кінцевого освітнього продукту (електронного портфоліо), що припускає використання можливостей сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у галузі формування здорового способу життя студентів, не знайшли належного відображення в науковій та методичній літературі.

Формулювання мети й завдань досліджень. Мета статті – вивчити механізм розробки та застосування технології веб-портфоліо в процесі формування здорового способу життя студентської молоді.

Завдання дослідження:

1) установити суть технології електронного портфоліо й специфічні особливості його застосування на зовнішніх електронних освітніх ресурсах;

2) визначення методичних підходів, до організації самостійної діяльності студентів на основі використання сучасних веб-технологій.

3) розробка та впровадження електронного освітнього ресурсу (електронний портфоліо), призначеного для підвищення рівня знань студентів про здоров'я людини, способи впливу, особливості та необхідності формування здорового способу життя.

Методи та організація досліджень. У ході дослідження виконано аналіз науково-методичної літератури, вивчено та узагальнено практичний досвід використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності з метою визначення підходів до формування здорового способу життя студентів, а також методичку розробки електронних освітніх ресурсів для підвищення знань студентів про здоров'я людини, способи впливу, особливості та необхідності формування здорового способу життя, способом діагностики й оцінки рівня здоров'я, відстеження динаміки змін стану організму за допомогою різних методів.

Дослідження проводили на базі кафедри кінезіології Національного університету фізичного виховання та спорту України.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Аналіз даних науково-методичної літератури показав, що технологія мережевого електронного портфоліо – одна з перспективних педагогічних технологій [2; 5].

Технологію веб-портфоліо широко застосовують у світовій практиці як інструмент оцінки студентом власної навчально-пізнавальної діяльності, що заохочує виявлення успіхів і досягнень у навчанні, самостійній діяльності та направлене на створення індивідуальної освітньої траєкторії [4].

Електронний веб-портфоліо (мережевий електронний портфоліо, е-портфоліо) – це мережевий ресурс (сайт), на якому розміщена індивідуальна інформація особи, дані, що характеризують результати його роботи над собою, навчальної, наукової чи професійної діяльності [3].

Сутність електронного портфоліо полягає в тому, щоб надати можливість кожному учню або фахівцю продемонструвати свій потенціал; накопичувати інформацію про свої досягнення, навички й уміння; створити стимул для подальшого зростання рівня знань у навчальній та професійній області [4; 6].

На підставі синтезу даних сучасних наукових досліджень нами встановлено, що застосування технології е-портфоліо в умовах електронного освітнього простору або зовнішнього мережевого ресурсу забезпечує можливість спілкування студента й викладача в мережі, що є перспективною формою організації освітнього процесу у відкритому інформаційно-освітньому середовищі ВНЗ і поза ним. Використання електронного портфоліо надає можливість викладачеві формувати та

відправляти завдання зі своєї дисципліни певній групі студентів дистанційно, а також здійснювати персоналізований зворотний зв'язок [2; 4].

До основних принципів формування веб-портфоліо належать цілісність і логічність поданих матеріалів, систематичність моніторингу, оцінка результатів, наявність зворотного зв'язку з викладачем для внесення коректив в освітній процес [2].

Можливості технології веб-портфоліо забезпечують ефективну самостійну роботу студентів, формування рефлексивних навичок, мотивують студентів на розвиток в обраній діяльності або досліджуваній дисципліні [3].

Застосування технології електронного портфоліо в освітньому процесі дає змогу сформувати повний набір записів, документів і звітів самостійної навчальної діяльності студента [5].

Функції е-портфоліо:

- забезпечує стійку мотивацію студента до професійного розвитку в професійній сфері діяльності;
- сприяє набуттю навичок самопрезентації та самоорганізації;
- демонструє рівень професійної рефлексії й комунікативні здібності студента;
- може служити альтернативою традиційним методам навчання в якості технології дистанційної освіти;

- представляє альтернативу традиційній формі оцінки знань, як інструмент дистанційної освіти [2; 4].

Отже, отримані результати теоретичного огляду даних наукових розробок і практичних напрямів використання електронного портфоліо в освітньому процесі дали нам змогу визначити механізм розробки й створення на зовнішньому мережевому ресурсі освітнього веб-порталу «Здоровий спосіб життя» е-портфоліо, що включало безпосередню організацію наукової діяльності протягом двох етапів.

На першому етапі (2010–2013 рр.) розроблено сайт [11], який згідно зі своїм змістом уключав систематизовані теоретичні відомості про здоровий спосіб життя, його користь, переваги та мотиваційний складник, комплекси фізичних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я.

Сайт складався з таких розділів (сторінок):

- «Головна»;
- «Теорія»;
- «Практика»;
- «Діагностика здоров'я».

Сторінка «Головна» містила загальну інформацію про здоровий спосіб життя, представлену в доступній, концептуально правильній і спеціально сформованій для студентської молоді формі.

У блоці «Теорія» розглянуто понятійний апарат, представлено інформацію про особливості сучасного підходу до формування здорового способу життя та способи боротьби з негативними факторами, що впливають на здоров'я людини.

Розділ «Практика» містив комплекси фізичних вправ, спрямованих на організацію раціонального відпочинку, відновлення після робочого стомлення, пофілактику та боротьбу з перевтомою.

Сторінка «Діагностика здоров'я» давала змогу автоматично виконати оцінку власного рівня здоров'я згідно з методиками Б. К. Белова, Г. Л., Апанасенка, Р. М. Баєвського, В. П. Войтенка; містила рекомендації щодо ведення «Щоденника самоконтролю»; уключала комплекс заходів щодо підвищення й зміцнення рівня здоров'я.

На другому етапі (2013–2014 рр.) до структури сайту додано можливість створення студентом персонального електронного портфоліо «Щоденник самоконтролю», у якому зберігалась інформація про самого студента (П. І. Б, група, спеціалізація), його дані, необхідні для розрахунку показників рівня здоров'я, результати моніторингу та оцінки теоретичних знань про здоровий спосіб життя, історія відвідування щоденника самоконтролю, інформація про викладача (рис. 1.).

Е-портфоліо студента «Щоденник самоконтролю» давав змогу:

- внести інформацію про поточний стан здоров'я;
- автоматично розраховувати показники здоров'я, виходячи із внесеної інформації;
- візуалізувати динаміку змін показників рівня здоров'я, згідно з різними методиками;
- переглядати рекомендації щодо поліпшення стану здоров'я;
- відстежувати результати проведеної над собою роботи;
- виводити на друк отриману статистику своїх показників.

Певні розділи персонального веб-портфоліо студента мали внутрішні й зовнішні гіперпосилання на розділи власного сайту, на сторінки освітнього порталу, що містили теоретичні відомості про здоровий спосіб життя, а також практичні рекомендації щодо поліпшення стану здоров'я студента.

Рис. 1. Розділ електронного портфоліо «Щоденник самоконтролю» освітнього веб-порталу «Здоровий спосіб життя»

Отримані результати проведеної дослідної роботи та практичної наукової діяльності дали підставу для висновку, що веб-портфоліо студента являє собою кінцевий освітній продукт, що характеризує його досягнення у формуванні здорового способу життя.

Використовуючи «Щоденник самоконтролю», студент мав можливість провести самостійний облік знань із теоретичних питань організації здорового способу життя. Самоконтроль здійснювали за допомогою тестування щодо таких тем:

1. Основи здорового способу життя.
2. Методи оцінки стану фізичного здоров'я та фізичної підготовленості для контролю й самоконтролю студентів.
3. Теоретико-методичні основи оздоровчого тренування.
4. Підготовчо-відновлюючі форми фізичної активності в режимі навчальної роботи студентів.

У результаті тестування студент міг набрати фіксовану кількість балів, яка представляла оцінку його теоретичних знань. Отримавши інформацію про динаміку змін свого стану здоров'я, студент мав можливість підібрати, відповідно до отриманих результатів, найбільш ефективний комплекс вправ, урахувавши його спосіб життя, підвищення або зміцнення рівня власного здоров'я.

Висновки. У ході проведених досліджень встановлено, що застосування мережевого електронного портфоліо «Щоденник самоконтролю» студента в якості засобу аналізу знань стосовно здорового способу життя, способу оцінки та подання динаміки зміни індивідуальних показників стану здоров'я є прямим інструментом формування стійкої мотивації до ведення здорового способу життя, підвищенню рівня власного здоров'я, забезпечення потреби в зміцненні та збереженні здоров'я, завдяки підвищенню, насамперед, рівня рухової активності представників сучасної студентської молоді.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на визначення ефективності використання «Щоденника самоконтролю» в повсякденному житті студентів; виявлення статистики дефіциту й змісту знань студентської молоді про здоров'я та здоровий спосіб життя; розширення й розміщення на сторінках сайту в якості практичних рекомендацій найбільш ефективних комплексів фізичних вправ, методів релаксації, методик зняття фізичного й психічного напруження, можливості підбору раціонів харчування з метою формування у відвідувачів і потенційних користувачів веб-порталом стійких принципів і переконань про можливість зміцнення та збереження власного здоров'я при дотриманні й використанні доступних і правильних засобів оздоровчої та рекреаційної спрямованості.

Джерела та література

1. Кофанова Е. В. Мультимедийные технологии как средство повышения мотивации и заинтересованности студентов-экологов при изучении дисциплин химического цикла / Е. В. Кофанова // Профессиональное образование в России и за рубежом. – Кемерово, 2013. – № 9. – С. 76–82.

2. Смолянинова О. Г. Использование технологии е-портфолио в системе подготовки педагогических кадров / О. Г. Смолянинова, О. А. Иманова // *Материалы Международной научно-практической конференции «Перспективные инновации в науке, образовании, производстве и транспорте»*. – Вып. 2. – Т. 12. – Одесса, 2012. – С. 69–75.
3. Смолянинова О. Г. Перспективы использования технологии е-портфолио для трудоустройства (итоги экспертного семинара) // *Современные проблемы науки и образования* / О. Г. Смолянинова, Н. В. Бекузарова. – 2012. – № 6; URL [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.science-education.ru/106-7400
4. Смолянинова О. Г. Е-портфолио трудоустройства выпускников высшего и среднего профессионального образования / О. Г. Смолянинова, О. А. Иманова // *Вестник высшей школы «Alma Mater»*. – М., 2014. – № 3. – С. 69–75.
5. Федоров А. И. Сетевой электронный портфолио в системе подготовки специалистов по физической культуре, спорту и туризму / А. И. Федоров // «Олимпийский спорт и спорт для всех» XVIII Международный научный конгресс : материалы конгресса. – Алматы : КазАСТ, 2014. – Т. 1. – С 345–349.
6. Футорный С., Караватская М. Информационные технологии и Internet-ресурсы в формировании здорового образа жизни студентов в процессе физического воспитания / С. Футорный, М. Караватская // *Молодежный научный вестник Волынского национального университета имени Леси Украинки. Физическое воспитание и спорт : журнал*. – Луцк, 2013. – № 9. – С. 68–73.
7. Футорный С. М. Информатизация процесса физического воспитания в формировании здорового образа жизни студентов / С. М. Футорный // *Физическое воспитание студентов: сб. науч. раб.* / под. ред. Ермакова С.С. – Харьков : ХДАДМ (ХХПИ), 2011. – № 6. – С. 111–115.
8. Футорный С. М. Про необхідність здоров'язберігальних технологій в процесі фізичного виховання студентської молоді / С.М. Футорний // *Слобожанський науково-спортивний вісник : наук.-теорет. журн.* – Х. : ХДАФК, 2012. – № 2 (29). – С. 26–30.
9. Футорный С. М. Современные аспекты разработки и внедрения здоровьесберегающих технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи / С. М. Футорный // *Фіз. культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського*. – 2014. – № 3 (56). – С. 312–319.
10. Футорный С. М. Современные инновационные подходы к организации физкультурно-оздоровительной работы по формированию здорового образа жизни студентов / С. М. Футорный // *Слобожанский научно-спортивный вестник : науч.-теорет. журн.* – Харьков : ХДАФК, 2011. – № 4. – С. 26–30.
11. Электронный ресурс: «Здоровый образ жизни» / <http://stud-health.in.ua>.

Анотації

У статті розкрито актуальні питання можливості використання інноваційних технологій для підвищення мотивації до ведення здорового способу життя та формування цього поняття серед представників сучасної студентської молоді. У якості інформативного та дієвого інструменту розширення інформаційного простору студентів запропонована до розгляду технологія електронного портфоліо. Наведено детальну характеристику цього мережевого ресурсу, озвучено принципи його роботи й функції в перспективі використання. Представлено поетапну схему розробки та впровадження е-портфоліо в систему освітнього веб-порталу «Здоровий спосіб життя».

Ключові слова: студенти, мотивація, електронний портфоліо, здоровий спосіб життя, мережевий ресурс, інформаційні технології.

Сергей Футорный. Об использовании сетевых электронных портфолио для мотивации студенческой молодежи к ведению здорового образа жизни. В статье раскрыты актуальные вопросы возможности использования инновационных технологий для повышения мотивации к ведению здорового образа жизни и формированию данного понятия среди представителей современной студенческой молодежи. В качестве информативного и действенного инструмента расширения информационного пространства студентов предложена к рассмотрению технология электронного портфолио. Приведена детальная характеристика данного сетевого ресурса, озвучены принципы его работы и функции в перспективе использования. Представлена поэтапная схема разработки и внедрения е-портфолио в систему образовательного веб-портала «Здоровый образ жизни».

Ключевые слова: студенты, мотивация, электронный портфолио, здоровый образ жизни, сетевой ресурс, информационные технологии.

Sergii Futornyi. The Question of Using Network Electronic Portfolio to Motivate High Education Students to Lead Physical Fitness. The article reveals topical issues the possibility of using innovative technologies to improve the motivation for physical fitness and the formation of the concept for modern students. As an informative and effective tool for promoting information space offered to the students the technology of electronic portfolio. Provides detailed characterization of the network resource, announced how it works and functions for the long term use. Presented a phased scheme of development and implement e-portfolio into the system of educational web portal «Physical fitness».

Key words: students, motivation, electronic portfolio, physical fitness, network resource, information technology.